

із скрути, слабкості навколишніх людей і що не допускають хижацького відношення до природи.

Цільові установки: постійне продукування потенціалу безпеки існування людини, включаючи самого себе, природи і суспільства.

Способи діяльності: мінімізація внутрішніх погроз, вироблених (свідомо або несвідомо) самому собі, і запобігання (обмеження) активності, що містить небезпеку для людей і місця існування.

Таким чином, поняття «Особа безпечного типу» позначає здібність людини до безпечної самореалізації у навколишньому світі. Ця здатність базується на певних мотиваційних установках, вольових якостях особи і зачіпає її емоційну і інтелектуальну сферу. Крім того, умовою безпечної поведінки виступає компетентність в питаннях забезпечення політичною, правовою, соціальною, етичною, фізичною та ін. захищеністю людини.

АНАЛІЗ ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ МІСТ УКРАЇНИ

ANALYSIS OF ATMOSPHERIC AIR POLLUTION OF UKRAINIAN TOWNS

Студенти К.М. Неклюєнко, О.С. Білоножко. Керівник Г.Ю. Бахарєва

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Анотація. Статтю присвячено опису актуального питання забруднення атмосферного повітря міст України. Забруднення атмосферного повітря являє більшу загрозу для людини, ніж забруднення води, тому що від забруднення повітря неможливо врятуватись. Тому, можна зробити висновок, що у сучасних умовах питання забруднення атмосферного повітря великих міст достатньо серйозне.

Ключові слова: атмосферне повітря, забруднення, небезпека, люди, місто.

Аннотация. Статья посвящена описанию актуального вопроса загрязнения атмосферного воздуха городов Украины. Загрязнение атмосферного воздуха представляет большую опасность для человека, чем загрязнение воды, т.к. от загрязненного воздуха невозможно спастись. Поэтому, можно сделать вывод, что в современных условиях вопрос загрязнения атмосферного воздуха больших городов достаточно серьезный.

Ключевые слова: атмосферный воздух, загрязнение, опасность, люди, город.

Abstract. The article is devoted to description of topical problem of atmospheric air pollution of Ukrainian towns. Pollution of atmospheric air is very dangerous to people. It is more dangerous than pollution of water, because to save from air pollution impossibly. So, can do the conclusion: problem of atmospheric air pollution of big towns is very serious in contemporary condition.

Key words: atmospheric air, pollution, dangerous, people, town.

Дану статтю присвячено огляду проблеми забруднення атмосферного повітря у мегаполісах України в останні десятиріччя, тому що це є наразі важливою екологічною проблемою, небезпека якої, на жаль, тільки посилюється.

Найбільш високу еколого-токсикологічну небезпеку у мегаполісах із високим рівнем виробничої діяльності створює вміст у газоподібних викидах наступних сполук: бензапирену, формальдегіду, фенолу, діоксиду азота, аміаку тощо.

Оцінка стану хімічного забруднення атмосферного повітря у містах України здійснювалась за даними спостережень, що проводились у 53 містах на 162 стаціонарних постах та на двох станціях транскордонного моніторингу. У цілому, в атмосферному повітрі визначалося вміст 33 забруднюючих речовин, включаючи важкі метали та бензапирен.

Середні за рік концентрації шкідливих речовин у містах України, де проводились спостереження, перевищували ГДК за формальдегідом у 2,6 разів, бензапиреном – у 1,8 разів, пилом та фенолом – у 1,3 рази, діоксидом азоту – у 1,2 рази.

Середні за рік концентрації бензапирену перевищували ГДК у 34 містах, діоксиду азота – у 26 містах, пилу – в 23 містах, формальдегіду – у 23 містах, фтористого водню – у 16 містах, фенолу – у 10 містах, аміаку – у 7 містах. В усіх містах України, де проводились спостереження, максимальні концентрації будь-якої з забруднюючих речовин перевищували ГДК.

Українське місто Ужгород не відноситься до міст із активно розвинутою промисловою структурою, але, тим не менш, у цьому місті зафіксовано високий рівень забруднення атмосферного повітря. Серед обласних центрів правобережної України він відрізняється найбільшим індексом забруднення атмосфери (ІЗА), який за останні роки тільки зростає. Основними домішками забруднення атмосфери Ужгорода є формальдегід, діоксид азоту, пил, оксид вуглецю та оксид азоту.

Також, важливо відзначити, що значне місце у формуванні еколого-токсикологічної небезпеки у мегаполісах України займають такі токсичні одновуглецеві сполуки, як формальдегід та метан. Перевищення ГДК за формальдегідом у містах України є найбільш високим у порівнянні із іншими забруднювачами повітря.

Таким чином, можна зробити висновок, що проблема забруднення атмосферного повітря мегаполісів України наразі стоїть дуже гостро і є загрозою безпечної життєдіяльності в цілому для людей, що мешкають у великих та виробничо розвинутих містах України.